

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ОЦІНКИ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Карай Шандор, Ткачова Н.П.

Мишкольцьський університет, Угорщина м. Мішкольц

Авторами проведено дослідження термінологічної бази конкурентоспроможності. Дослідження сутності поняття «конкуренція», «конкурентоспроможність» та «конкурентна перевага» в наукових працях різних авторів дозволяє констатувати той факт, що немає єдності дослідників в визначенні цих понять. На основі розгляду існуючих трактовок терміну «конкурентна перевага» автор пропонує трактувати це поняття як *перевагу над конкурентами при створенні, виробництві, збуті або споживанні продукції підприємства, які дозволяють йому реалізувати свої реальні або потенційні економічні інтереси з більшим ступенем ефективності, чим його конкуренти*. Пропоноване визначення відрізняється від існуючих двома принциповими моментами: воно враховує не тільки існуючі, але і потенціальні можливості підприємства, які можуть бути реалізовані при наявності певних передумов. Пошук і практична реалізація цих передумов є нагальним завданням підприємства в галузі підвищення рівня своєї конкурентоспроможності; пропоноване поняття суттєво розширяє сферу формування і дії конкурентних переваг. Автор бачить наявність сильних конкурентних можливостей підприємства не тільки безпосередньо в ринковому середовищі, але і в інтелектуально-інноваційній, соціально-екологічній та інших сферах.

Проведений аналіз дозволяє констатувати, що конкурентні переваги нерозривно пов'язані з конкуренцією. Вони виникають тоді і там, де виникає і розвивається конкуренція. Чим більш широкий характер набуває конкуренція на ринку, тим більш значущими є конкурентні переваги суб'єктів ринку. Їх особливості і механізм формування є фундаментальною основою забезпечення конкурентоспроможності.

На нашу думку, ієрархія формування конкурентних переваг і конкурентоспроможності на машинобудівному підприємстві носить системний характер. Особливістю системного підходу до формування конкурентних переваг в тому, що в допустимих межах система управління об'єктом досліджується як єдиний організм з урахуванням внутрішніх зв'язків між окремими елементами. Такий підхід дозволяє більш точно і більш обґрунтовано формувати систему конкурентних переваг машинобудівного підприємства та використовувати її з метою досягнення комерційних цілей на певному ринку. Пропозиції авторів знайшли своє впровадження на підприємствах Фінляндії та України.